

Prim. zasl. prof. dr. Elko Borko, dr. med., višji svet., dopolnil 90 let

prim. zasl. prof. dr.
Elko Borko, dr. med.,
višji svet.

Ob praznovanju 90-letnice rojstva prim. in zasl. prof. dr. Elka Borka se je 21. novembra 2024 v Scherbaumovem salonu Muzeja narodne osvoboditve v Mariboru zbralo veliko njegovih stanovskih kolegov, prijateljev in znancev. Slavnostno akademijo v poklon priznanemu uglednemu strokovnjaku, ginekologu-porodničarju in častnemu občanu mesta Maribor so organizirali člani Zgodovinskega društva dr. Franca Kovačiča v Mariboru, Medikohistorične sekcije SZD, Zdravniškega društva Maribor, Domovinskega društva generala Maistra, Društva univerzitetnih profesorjev Maribor in Muzeja narodne osvoboditve Maribor. Slavnostni govorniki – rektor Univerze v Mariboru, prof. dr. Zdravko Kačič, direktorica Muzeja narodne osvoboditve Maribor, Simona Tripkovič, rektor univerze Alma mater Europaea, prof. dr. Ludvik Toplak, predsednik Zdravniškega društva Maribor in direktor Zdravstvenega doma Maribor, prof. dr. Jernej Završnik, dekan Medicinske fakultete Univerze v Mariboru in strokovni vodja Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor, prof. dr. Iztok Takač, predstavnik Medikohistorične sekcije SZD, prim. doc. dr. Gregor Pivec, predsednik Domovinskega društva generala Maistra, Aleš Arih, in predsednik Zgodovinskega društva dr. Franca Kovačiča v Mariboru, prof. dr. Darko Friš – so predstavili jubilentovo obsežno strokovno in znanstveno-raziskovalno ter pedagoško dejavnost. Program je povezoval Stane Kocutar. V kulturnem programu je nastopila sopranistka Sabina Cvilak ob klavirski spremljavi Sofie Ticchi.

Elko Borko se je rodil 14. 11. 1934 v Mariboru očetu Francu, profesorju slovenskega in nemškega jezika, in materi Luciji, učiteljici ročnih del. Leta 1941 je okupator družino izgnal v Srbijo, kjer je Elko obiskoval osnovno šolo v Prokupljah. Po osvoboditvi se je družina vrnila

v Maribor, kjer je obiskoval I. gimnazijo in maturiral leta 1953. Po maturi se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani in diplomiral 28. 4. 1959. Po odsluženem vojaškem roku v Beogradu in Varaždinu se je zaposlil v Zdravstvenem domu v Mariboru, 3 mesece pa je bil zaposlen v Cerknem na Primorskem. V mariborski bolnišnici je na oddelku za ginekologijo nastopil službo 16. 6. 1963 in tu deloval do upokojitve leta 1998.

Njegovo ožje strokovno področje je bila reproduktivna medicina. Leta 1975 je z mariborskimi sodelavci uredil učbenik *Ginekologija*, ki je izšel v prenovljenih izdajah še leta 1977, 1998 in 2006. Leta 2008 pa je izšel še kot elektronska izdaja. Pred tem je že leta 1968 izdal knjižico *Kako se zavarujemo pred nosečnostjo* in leta 1977 knjižico *Načrtujmo potomstvo*.

Ukvarjal se je tudi z obravnavo neplodnih parov, pri čemer je uvedel nove preiskave na področju moške neplodnosti. Poleg tega je že zelo zgodaj prepoznal potrebo po uporabi računalništva v medicini, zaradi česar je predsedoval skupini, ki je v obdobju 1983–1986 uvajala računalništvo v vsakodnevno prakso v slovenskem zdravstvu.

Da so ga sodelavci visoko cenili, dokazuje tudi njegovo kar 16-letno vodenje Ginekološkega oddelka takratne Splošne bolnišnice Maribor v obdobju 1974–1990. V tem času je razvijal znanstvenoraziskovalno dejavnost in skrbel za strokovni razvoj oddelka, kar je bil čvrst temelj, da se je že leta 2007 preoblikoval v kliniko.

Na znanstvenoraziskovalnem področju je oral ledino, saj je sodeloval v 7 mednarodnih raziskavah z organizacijo Family Health International na področju preprečevanja nosečnosti in uporabe intrauterine kontracepcije. V Mariboru je ustanovil tudi raziskovalni center SZO (*angl.* WHO) z oznako Center 023.

Njegove strokovne, raziskovalne in pedagoške uspehe je takratna družba znala prepoznati: leta 1992 je postal primarij, leta 1995 pa redni profesor na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Leta 2008 je postal zaslužni profesor Univerze v Mariboru.

Od leta 2008 uspešno vodi Medikohistorično sekcijo SZD in Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije. Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča pa mu je leta 2014 podelilo naziv častni član, od leta 2023 pa je tudi častni član Društva univerzitetnih profesorjev v Mariboru. Vsem je znana njegova ljubezen do zgodovine, s katero z znanstvenim pristopom odkriva, zbira in zapisuje ter povezuje že po času odmaknjene in delno celo pozabljene dogodke na področju zdravstva.

Ker je vse svoje življenje posvetil širšemu področju Maribora, mu je Mestna občina Maribor leta 2009 podelila Srebrni grb, letos pa še Zlati grb za njegove izjemne zasluge na področju medicine.

Tudi njegov prispevek pri nastanku in razvoju Medicinske fakultete Univerze v Mariboru je neprecenljiv. Opisan je v monografiji o ustanovitvi Medicinske fakultete, ki je izšla leta 2023. Poleg tega, da je ves čas zavzeto skrbel za izvajanje pedagoških aktivnosti za medicinske sestre in zdravstvene tehnike ter študente ljubljanske Medicinske fakultete, je oblikoval kakovosten pedagoški kader, ki je zlahka prevzel vse dolžnosti na pedagoškem in raziskovalnem področju na novo nastali fakulteti v Mariboru leta 2003. Na njej je 3. 11. 2003 postal prvi predsednik Akademskega zbora, v obdobju 2004–2008 pa je bil še član njenega Poslovodnega odbora.

Tudi potem, ko se je leta 1998 upokojil, je neumorno deloval na številnih področjih: strokovno je še naprej honorarno delal v Službi za ginekologijo in perinatologijo, učil študente in specializante, predvsem pa se je usmeril k svoji drugi veliki ljubezni, k zgodovini. S predsedovanjem Medikohistorični sekciji SZD in Znanstvenemu društvu za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije ter s pisanjem historičnih prispevkov v številnih revijah nas je še naprej razveseljeval, izobraževal in trgal iz pozabe številna zgodovinska dejstva iz pretekle zdravstvene dejavnosti, ki bi se sicer za vedno izgubila.

Njegova bibliografija je izjemna. Obsega čas od leta 1966 do 2024 in vsebuje kar 502 enoti, med katerimi gre za avtorstvo številnih izvirnih znanstvenih člankov,

urejanje učbenikov in avtorstvo poglavij v njih, a tudi avtorstvo preglednih in strokovnih člankov. Rdeča nit v vsem obdobju pa so zelo natančno pripravljeni prispevki o zdravstvenih delavcih, ki so delovali na širšem področju Štajerske, pa tudi o številnih pomembnih dogodkih, ki jih je z objavo iztrgal iz pozabe.

Spoštovani profesor Elko Borko, v imenu vseh nekdanjih in sedanjih sodelavcev tedanjega Oddelka za ginekologijo, kasneje Službe ter zdaj Klinike za ginekologijo in perinatologijo, se Vam iskreno zahvaljujemo za priložnost, da smo lahko delali in se učili ob Vas in od Vas. Hvala za vse potrpljenje, ki ste ga imeli z nami kot predstojnik, in za bogato znanje, ki ste ga nesebično prenesli na vse, ki smo imeli priložnost delati z Vami. Prav tako se Vam zahvaljujemo v imenu številnih žensk, nosečnic in porodnic, ki ste jim pomagali, da so svoje stiske in bolezni uspešno premagale in ste jim s svojim večnim in prepričljivim optimizmom olajšali mnoge bridke trenutke.

Želimo Vam še obilo zdravih let, neusahljive iskristosti in dobre volje, s katero nas vedno znova razveseljujete, prav tako pa še veliko ustvarjalne energije!

prof. dr. Iztok Takač, dr. med., v. svet.